

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: **Veszedelemesen terjed a munkahiány**

Forrás:

Magyarország

Bp.

(Hely)

1919. XI. 1

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

331.61

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

Veszedelemesen terjed a munkahiány

A magántisztviselők szomorú helyzete — Bő munkaalkalom a szükségmunkáknál

Budapest, október 31.

(A Magyarország tudósítójától.) Sejteni lehetett, hogy a vesztett háboru kudarcá és a két forradalom kiveszi a kenyeret a munkások ezreiből. A munkanélküliség már olyan veszedelemes arányokban lépett fel és méretei napról-napra olyan bihetetlenül fokozódnak, amelyet talán mégsem lehetett várni. A baj erre a télre már leküzdhetetlennek látszik, sajnos, csökkentésére is alig van remény. Az üzemek nagyrészen állanak, az ipari és kereskedelmi élet pang, nyersanyagunk, amely feldolgozás alá kerülhetne, nincs, politikai helyzetünk oly bizonytalan és pénzünk értéke annyira labilis, hogy tehetetlenül állunk e veszedelemmel szemben. A helyzet ma az, hogy a hatóságoknak még csak megközelítő statisztikájuk sincs arról, hogy hányan vannak a munkanélküliek s mely szakmában a legnagyobb a munkanélküliség?

Igen nagy hiba az is, hogy a munkásközvetítés nem egységes. Nincs egy hivatal, amely minden munkanélkülit számontartana s nincs egy hivatal, amely a munkanélkülieket egyöntetűen egy rendszer szerint próbálná elhelyezni vagy más munkákban alkalmaztatni. Van egy hatósági munkaközvetítőnk, amely a legnagyobb jóakarattal, — szinte emberfeletti buzgalommal, — próbálja e kérdést megoldani, emellett azonban külön intézik a földmunkások munkásközvetítését, a szak-

szervezetek kebelében lévő munkásokról, illetőleg ezek egy részéről pedig a szakszervezetek maguk diszponálnak; igen sok szakmában ügynökök, hivatásos munkaközvetítők jutalekért üzérkednek a munkások elhelyezésével. Sajnos, nálunk még mindig nincs meg az egységes és kötelező munkásközvetítés, mint a külföld legtöbb államában. Így még a hatóságoknak is csak valószínűségi számítások alapján áll rendelkezésükre a munkanélküliség statisztikája. Illetékes helyen már felvetődött az a kérdés, hogy *be kell hozni a munkanélküliség esetére való biztosítást*, mert máskülönben azok, akik önhibájukon kívül lettek munkanélküliekké, éhen halnak. A szakszervezetek ugyan adnak némi segítyt, ezt azonban csak szakszervezeti tagok kapják és ez oly csekély, hogy még az éhenhaláshoz sem sok. Nagy a panasz azért is, mert a munkanélküliek kenyérpótlóját elvonták és így az, aki keresni nem tud, a valahogyan összeszerzett kis pénzeszkéjéért még csak elegendő kenyeret sem tud szerezni, ami pedig a legolcsóbb táplálék és így ennek az elvonása éppen a munkanélküliekkel szemben nagyfokú igazságtalanság.

Érdeklődtünk a hatósági munkaközvetítő igazgatójánál, Andor Endre dr. miniszteri tanácsosnál, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Óriási a munkanélküliség. A munkaalkalmak száma általában lényegesen kevesebb, mint a munkakeresőké. A szakmunkásoknál száz keresőre kilenc munkahely esik, még rosszabb a helyzet a magántisztviselőknél, ahol háromre-háromszáz munkakeresőre huszonnégy hely és a kereskedelmi—közlekedési alkalmazottaknál, ahol kétezerkilencszáz keresőre huszonnyolc munkahely esik. E két utóbbi csoportnál a helyzet szinte reménytelen. A legsúlyosabb

pedig a vas-, fa- és építőmunkások helyzete.

— E viszonylagos rossz helyzettel szemben elég jó a segédmunkások helyzete, ahol nemcsak hogy nincs munkanélküliség, de munkashiány van. Például száz napszámra kétszáznegyven munkahely jut. A szükségmunkáknál kétezerkilencszáz munkahellyel szemben — mindössze kétszáznegyven az, aki munkára vállalkozik. A kormány ugyanis tudvaevőben szükségmunkákat állított be, főként földmunkát, erdőkitermelési, kövezési, kavicsolási és kikötő munkát és ezzel a nem szakképzett munkások között tökéletesen megszüntette a munkanélküliséget, sőt elérte azt, hogy a munkálatoknál munkashiány van. Igen nagy a hiány az iparostanoncokban is, mert míg százhuszonhét tanoncot keresnek — sok helyütt teljes ellátással és ruhával — mindössze csak tizenkettő az ajánlkozó.

— Érdekes, hogy egyes szakmákban e rettenetes munkanélküliség közepette ugyancsak nagy a munkashiány. Így például kétszázket férfiszabót, nyolcvankét cipészt, huszonnégy nőiszabót keresnek és nincs jelentkező, mert minden szabó és cipészsegéd el van helyezve. Ugyancsak igen nagy a női háztartási alkalmazottakban a hiány, például most is háromszázhetven háziéseléket keresnek és nem akad egy jelentkező sem. A szükségmunkáknál három korona az órabér, elő van írva, hogy a munkaidő naponként nyolc óránál több nem lehet. Amint Andor miniszteri tanácsos megjegyezte, a legrosszabb a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak helyzete. Ezeknek hatvankét százalékát még augusztusban elbocsájtották, szeptemberben a megmaradtak huszonnégy százalékát és

október elején az így redukált létszám tizenkét és fél százalékát. A negyvenegy—ötvenöt év között lévő tisztviselők nyolcvannégy százaléka és az ötven évnél idősebb tisztviselők kilencvenhárom százaléka lett kenyértelen. Hogy mennyi kereskedelmi alkalmazott és magántisztviselő lett munkanélküli, azt megközelítőleg nem lehet kiszámítani, a banktisztviselők közül — vezetőik számitása szerint — körülbelül kétezernégyyszáz. Helyzetük szinte reménytelen, mert sehol még csak kilátás sincs új megélhetési alkalmakra.

A munkanélküliek száma Budapesten körülbelül kétszázharmincötezerre tehető. Ez a szám azonban napról-napra emelkedik. Nap-nap után bocsájtanak el újra alkalmazottakat és állanak meg újabb és újabb üzemek. Amíg pénzünket nem rendezik, politikai helyzetünk ki nem alakul, amíg szenet, nyersanyagot nem kaphatunk és bele nem tudunk kapcsolódni a nemzetközi közgazdasági életbe, a bajokon segíteni nem lehet.